

DANSKE RESUMEER

Stig Toft Madsen: Den taksonomiske taktstok

Nærværende artikel tager udgangspunkt i ny viden om fuglenes evolution på forskellige taksonomiske niveauer. Især artsniveauet nyder hobbyornitologernes bevågenhed, idet en videnskabeligt sanktioneret taksonomi på artsniveau muliggør en indbyrdes kappestrid om at opdage og afkrydse det størst mulige antal arter på forskellige afkrydningslister. Fordi mange amatørornitologer har opbygget en høj grad af ekspertise, er de i stand til at interagere med professionelle eksperter. Feltfolket udgør på denne måde både en ressource for videnskaben og et eksternt, eller subalternt, korrektur, som i praksis kan gøre krav på at føre „taksonomiens taktstok“. Artiklen gennemgår otte udvalgte events i efteråret 2019 for at illustrere, hvordan sjældne fugle opdages, bestemmes og – ikke mindst ved granskning af fotos – efterbestemmes. Videnskabssociologien har siden 1960'erne udviklet sig i en postmodernistisk retning, som i sine identitetspolitiske afskygninger i 2020 blandt andet førte til, at Carl von Linné blev anklaget for at være den videnskabelige racismes grundlægger. Identitetspolitikken kan udgøre en udfordring for ornitologien, men foreløbig står idéen om, at arter har en central plads i den taksonomiske orden til troende. Ikke alt er sløret og multipelt, som postmodernismen foreskriver.

Søgeord: ornitologi, fuglearter, taksonomi, ekspertise, falsifikation, postmodernisme

Juan Velásquez Atehortúa: At gestalte *chthulucenen*. Om hvordan kvinder styrker deres slægtsbånd med havskildpadder i Nicaragua

Denne artikel undersøger, hvordan kvinders omsorgsroller i den nicaraguanske fiskerby Padre Ramos udvides til også at omfatte skildpadder. Ifølge Donna Haraway er *chthulucenen* den æra, hvor mennesker styrker deres slægtskab med alle andre livsformer for at kunne leve og dø bedre sammen på jorden. Padre Ramos besøges hvert år af skildpadder, der lægger deres æg. Da arten er truet af udryddelse, besluttede landsbyen, at skildpadderne skulle være deres flagskibsart, og overgik derfor fra jagt på til pleje af skildpadderne. Selv om landsbyboerne således er det vigtigste led i at redde skildpadderne, lever de konstant med truslen om at blive udvist af naturreservatet og uddø som samfund. Gennem 10 dage følger forfatteren kvinderne med et kamera, alt imens de besætter et stykke jord i landsbyen for at bygge en legeplads med skildpadder som tematisk omdrejningspunkt. Gennem denne handling viser kvinderne sig som Harawayske „små væsener“,

der komposterermyndighedernes rådne praksis, går ind i konflikter, genbruger gamle bildæk, træstammer og paller og skaber et monument over landsbyens nye slægtskab med skildpadderne.

Søgeord: chthulucenen, civil ulydighed, kvinder, flagship species, rhizovokalitet, Padre Ramos

Heather Anne Swanson: Metoder for en flerartsantropologi. At tænke med laks, otolitter og fiskeskæl

Denne artikel argumenterer for, at flerartsantropologiens fokus på ikke-mennesker udgør en „mindre antropologi“, som udfordrer eksisterende antropologiske kategorier, men også disciplinens metoder. Med reference til mit studie af stillehavslaks undersøger jeg, hvordan og hvorfor antropologer kan og bør udforske de måder, hvorpå laks i samarbejde med naturvidenskabelige forskere „konstituerer“ verdener. I samarbejde med biologer undersøger jeg både lakseskæl og otolitter (øresten), hvis krystalliseringsmønstre fungerer som en slags dagbog, der materialiserer laksens vandringer og relationer. Med et antropologisk blik spørger jeg til, hvordan man kan bruge analysen af fiskeskæl og otolitter til at lære om, hvordan forskellige arter mødes på måder, som den klassiske etnografi ofte overser. Endelig viser jeg, hvordan antropologer kan engagere sig med naturvidenskabelige metodiske værktøjer, samtidig med at de bevarer en kritisk indstilling til, hvad disse værktøjer betyder for vores måder at skabe viden på.

Søgeord: dyrestudier, videnspraksisser, mindre antropologier, flerartsetnografi, laks, samfundsvidenskabelige metoder

Stine Krøjer: Træer og andre(s) arter i Amazonas

Flerartsantropologien tager ofte „relationen“ som selvindlysende analytiske udgangspunkt. Denne artikel udforsker grænserne for det relationelle ved at beskrive to former for økologisk andethed med afsæt i det vanskelige forhold mellem en shaman og en ny hybrid oliepalme, som secoyafolket har introduceret på deres territorium i ecuadoriansk Amazonas. Oliepalmen har skabt et relationelt tomrum, som konkret opstod i kølvandet på en fælles beslutning om at rydde skoven og kaste sig ud i kommerciel palmeolieproduktion som underleverandør til et plantagefirma. I dialog med shamanens viden om træer og andre arter i skoven tegner jeg konturerne af to former for økologisk andethed, der på forskellige måder forbinder planter med områdets kolonihistorie.

Søgeord: Amazonas, secoya (siekopai), agroindustri, skov, arter og andethed (alteritet)

Kristian Hoeck: Møder med Erica. Hvordan mennesker og robotter kalibreres i forhold til hinanden

Denne artikel handler om menneske-robot-mødet. Det konkrete møde mellem den semiautonome kommunikationsandroide Erica og hendes forskellige samtalepartnere samt mødet som den kommunikative form, der definerer robot-menneske-relationen. Mit grundlæggende spørgsmål er: Hvad definerer en relation, når den kalibreres i mødet mellem et menneske og en robot? Gennem artiklen viser jeg, hvordan researcherne tester, kortlægger og implementerer kulturelt medierede udtryk på menneskelig adfærd til robot-menneske-mødet. Her fokuserer jeg på, hvordan relationens kvaliteter, struktur og iboende egenskaber defineres gennem dette arbejde. Både mennesket og robotter behandles som kommunikationssystemer, der skal finde en fælles kommunikativ form, som kan struktureres til robotens algoritmiske forståelse og samtidig udtrykkes gennem mere eller mindre stabile og afkodelige udtryk for menneskeligt samvær. Selve relationen, foreslår jeg, kan i robot-menneske-mødet forstås som en semiotisk form, hvis egenskaber kommer til udtryk i det kommunikative forhold formen muliggør. Mit postulat gennem artiklen bliver, at i robotforskernes iscenesættelse bliver selve relationen rekalkibreret som en form, der kan afstemmes til både et algoritmisk kodet og et kulturelt medieret adfærdsmønster. I processen, foreslår jeg til slut, bliver både robotten og mennesket standardiseret til en teknokulturel kalibrering af menneskelig adfærd.

Søgeord: humanoide robotter, semiotik, form, relationalitet, teknovidenskab, standardisering